SÖRMLANDSLÅTEN

VINGÅKER.
II.

1984 Nr 1

SÖRMLANDSLÅTEN distribueras
till medlemmarna i Södermanlands
Spelmansförbund och Sörmländska
Ungdomsringen. Pren.pris 40:-/år
Insättes pg 12 24 74 - 0 adress
Södermanlands Spelmansförbund.
Skriv pren. på talongen.
Förbundets adress: c/oAndersson
Knoppäng, 640 25 Julita.

Innehåll

Redaktören har ordet	sid.	2
Ny ordförande		4
"En vanlig sörmlandspolska"		5
Södertälje Spelmanslag		8
Adresslista		12
Klippingshandskar - varianter		14
Låtläger, kurser		17
Kväsarvalsen/En kvanting		18
Annonser		22
Tala och skriva		23

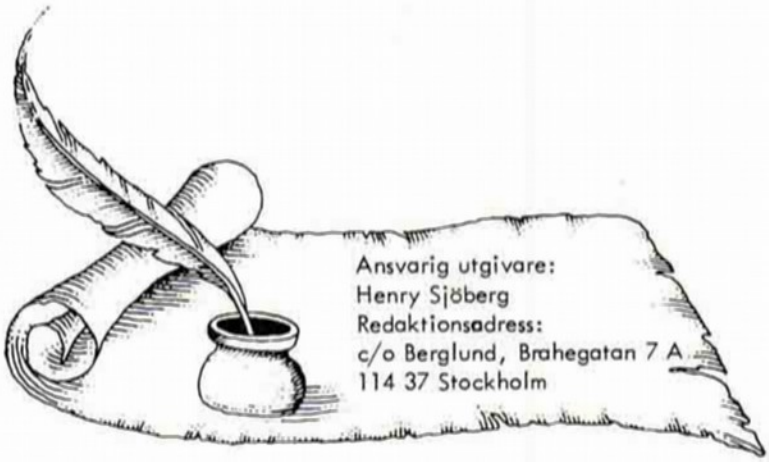
Ansvarig utgivare:
Henry Sjöberg
Redaktionsadress:
c/o Berglund, Brahegatan 7 A
114 37 Stockholm

Upplaga: 2200 ex

KÄRA LÄSARE!

Vårt första nummer för 1984 kommer lite sent. Trots detta räknar vi med att få ut ytterligare ett nummer före sommaren. Det vore bra om vi i god tid fick in upplysningar om sommarens begivenheter så att vi får tid till kontroll. Det vore synd om vi missar någonting.

I detta nummer har vi fått med funktionärslistan för Spelmansförbundet men inte för Sörmländska Ungdomsringen. Detta beroende på att Ungdomsringen inte haft sitt årsmöte vid denna tidnings pressläggning. Den listan kommer vi att presentera i juninumret.

För övrigt anser jag att vi har alldeles för lite debatt inom våra led. Det borde väl egentligen vara naturligt att föra den (debatten) i Sörmlandslåten men det tycks omöjligt att starta den. Har Du ingenting Du vill debattera? Med risk för att bli kallad för avfälling och förrädare så hävdar jag att allting kan inte vara så perfekt så att det helt saknas underlag till en kritisk artikel.

Det kanske kan vara lämpligt som avslutning med en vers ur Havamal:

Fråga och svara
frejdigt skall
den som vill kallas klok;
låt en få veta
en andre ock,
men vet det tre, vet det världen.

Henry Sjöberg

TACK FRÅN MILLIS WETTER

Millis Wetter ber att genom redaktionen få framföra sitt varma tack till Södermanlands Spelmansförbunds styrelse och samtliga medlemmar för det fina arbete som utförs inom förbundet.

Hon är speciellt glad över att, som hon säger, arbetet så klart fortsätter i Gustaf Wetters anda, att skapa och bibehålla den sörmländska folkmusiken.

Vi inom redaktionen är glada över att vi har Millis Wetter ibland oss och att vi genom henne har möjlighet att uppmuntra unga spelmän i arbetet för folkmusikens bästa.

Vill även Du vara med och dra Ditt strå till stacken så stöd Gustaf Wetters Minnesfond pg 71 55 33-6.

Ny dansbok

Börje Wallin

GAMLA DANSAR I SKÅNE

Tävlingsdanser och Skicklighetsdanser

Så har den kommit, del 2 i Börje Wallins dokumentationsserie om skånska danser.

Återigen har han lyckats. På ett föredömligt enkelt sätt ger han läsaren en ordentlig grund att stå på.

Vid första påseendet verkar det omöjligt att tränga in i den rika dansfloran men om Du bara börjar så finner Du att redigheten i uppläggningen hjälper Dig. Det är en fascinerande del av den svenska danskulturen som Börje Wallin presterar. Det finns många bra exempel som man kan ta fram men jag har fastnat för en dans som jag är väldigt förtjust i och har goda minnen av. Det är den dans som i Skåne kallas "Plöjladans" och som vi i Södermanland kallar "Slagadans". I en av beskrivningarna i boken heter det: "När man dansar plöjla dansen så håller man i hånnolen och låter slavolen dansa runt den. Man skall nu hoppa över slavolen med ett ben i sänder och så kvickt, att man ej blir träffad."

Pröva gärna dansen om Du har tillgång till en slaga. Jag lovar Er en upplevelse. Mina goda minnen grundar sig på när jag själv lärde mig dansen. Jag hade fått mig berättat av sagesmän på flera håll i landskapet hur man dansade slagadansen. När jag kom över en slaga satte jag igång med träningen. Resultatet blev blåmärken och bulor på skenbenen. Det var en verklig pina till dess att jag kom på tekniken. Jag unnar Er alla samma upplevelse. Dansen blir på något sätt så realistisk.

Det finns naturligtvis massor av danser som är värda att prövas i Börje Wallins nya bok.

Köp den - Du ångrar Dig inte !

Henry Sjöberg

ÅRSMÖTET 1984

Det är så sällan som vår tidnings pressläggning stämmer överens med årsmötet men eftersom det passar så bra denna gång så kan det väl vara lämpligt med en redogörelse.

Årsmötet 1984 ägde rum lördagen den 3 mars i Malmköping. C:a 100 personer hade mött upp. Vi samlades som vanligt på värdshuset kl. 13.00 vid en kopp kaffe och ostsmörgås. Det dröjde inte många minuter förrän fiolerna kom fram och snart ljöd den sörmländska folkmusiken i hela huset.

Kl. 14.00 var det dags för en kort promenad till församlingshemmet där det var dags för förhandlingar. Bo Roos från Södertälje Spelmanslag valdes till mötesordförande och klarade den uppgiften med glans. Verksamhetsberättelse och ekonomisk rapport föranledde ingen diskussion utan med utgångspunkt från revisorernas berättelse beviljades styrelsen ansvarsfrihet.

Före valet var det så dags för att diskutera Södermanlands Spelmansförbunds förhållande till SSR. Årsmötet 1983 hade givit styrelsen i uppdrag att ta kontakt med SSR och undersöka möjligheterna till ett samarbete. Christina Frohm och Stig Norrman hade på styrelsens uppdrag besökt SSR:s årsmöte i Hudiksvall och lämnade såväl en skriftlig som en muntlig rapport till årsmötet. Av rapporten framgick att SSR fortfarande tycks lida av någon sorts handlingsförlamning och att våra representanter inte kunde finna några exempel på progressiv verksamhet. En livlig diskussion följde. Från den kan följande argument för och emot inträde redovisas.

Argument för:

Vi Södermanlands Spelmansförbund bör vara med om vi vill påverka verksamheten.

Vi bör vara med för att kunna hjälpa och stödja de små spelmansförbunden.

Vi skulle få tidningen "Spelmannen" fyra gånger per år.

Argument mot:

Det är viktigare att arbeta inom Södermanland.

Kostnaderna för höga. Ett medlemsskap skulle betyda fördubblad medlemsavgift för förbundets medlemmar.

Det fanns fler argument för och emot men jag tror att dessa var de viktigaste.

En överväldigande majoritet av årsmötets medlemmar ansåg vid omröstningen att vi inte skall gå in i SSR.

Efter detta följde val. Arne Blomberg, vår erkänt skicklige ordförande, hade avböjt omval men förklarat sig villig att stå kvar i styrelsen. Resultatet blev att årsmötet valde Sören Olsson till Södermanlands Spelmansförbunds nye ordförande. Övriga val framgår av funktionärslistan som återfinns på annan plats i tidningen.

I övrigt kan nämnas att årsmötet fattade beslut om oförändrad årsavgift.

Punkten övriga frågor användes i sedvanlig ordning för att pålysa om kommande stämmor och övriga arrangemang.

En höjdpunkt på årsmötet blev utdelandet av förbundets guldmärke. Den här gången hade styrelsen beslutat att detta skulle tilldelas Sören Olsson och Yngve Andersson. Arne Blomberg framhöll i sitt tal för Sören att han, sin ungdom till trots, under en lång följd av år varit en av de drivande krafterna när det gäller den sörmländska folkmusiken. När det gäller Yngve Andersson så påpekade Arne Blomberg att det kändes underbart för en ordförande i ett spelmansförbund att få möjligheten att hedra en genuin traditionsbärare. Att det var ett gott val styrelsen gjort visade årsmötesdeltagarna genom stormande appåder.

Efter detta var det dags för Fru Millis Wetter att överlämna ett stipendium ur Gustaf Wetters Minnesfond. Stipendiet, som detta år var på 1.000 kronor, tillföll Nils Walberg. Styrelsens motivering: "Som en uppmuntran till en ung man som under stora ekonomiska uppoffringar går i lära för att lära sig reparera fioler."

Så var det dags för förbundets avgående ordförande, Arne Blomberg, att överlämna klubban till vår nye ordförande Sören Olsson. Efter det att han avslutat mötet vidtog filmförevisning. Det var Alvar Roséns film från spelmansstämman i Malmköping 1938 som visades. Som ciceron fungerade Axel Andersson som själv deltog i tävlingen. Filmen uppskattades livligt av de närvarande.

Så blev det promenad tillbaks till värdshuset i och för intagande av middag.

Jag skulle önska att alla våra medlemmar skulle få uppleva den glädje och den känsla av samhörighet som råder på förbundets årsmöten och då alldeles speciellt under middagen. God mat, massor med spel och tillfälle till mycket prat. Det stora felet är att tiden går så fort. Helt plötsligt upptäcker man att det är sena kvällen och dags att avsluta en fin dag.

Vad hände då mer under kvällen? Jo, de som så önskade fick möjlighet att fortsätta och titta på Alvar Roséns filmer. Många tog tillfället i akt att uppleva gamla tider och stämmor och inte minst att återse gamla kära spelmanskamrater.

Dessutom kungjordes resultatet av namntävlingen om vår stuga. Det blev Gustaf Wetterstugen som vann.

Tyvärr var jag tvungen att åka hem vid 9-tiden på kvällen så jag vet inte när det hela slutade men det är väl som i sagorna att har de inte slutat så håller de på ännu!

Henry Sjöberg

Ny ordførande

Som ny ordförande i Södermanlands Spelmansförbund ber jag att få tacka för förtroendet.

Det känns oerhört spännande, jag ser fram emot min mandatperiod med glädje och arbetslust.

Målsättning; det som ligger mig varmast om hjärtat är

att etablera ett samarbete med musikskolorna för att på så sätt fånga upp den musicerande unga generationen där,

att få till stånd en idédebatt med Sörmländska Ungdomsringen, där vi kan klara ut hur vi ser på samarbetet i dag. Hur vill vi ha det? Hur ska vi ha det? Hur ser vi gemensamt på slutet av 80-talet och decenniet därefter, 90-talet?

Låt nu inte detta bli enbart en tidningsdebatt utan vi hör av varandra, etablerar täta kontakter och nära samarbete.

Vårt gemensamma mål är, ju, vad jag kan förstå, att värna om och föra vidare till kommande generationer den

sörmländska musik- och danstraditionen

att få massmedia, TV, radio att mer än nu intressera sig för den svenska folkliga dansen och musiken,

att få tidningarnas kulturkritiker att mer än nu begripa sig på, skriva om, och recensera våra musik- och dansframträdande.

Sören Olsson

»En vanlig sörmlandspolska«

av Stig Norrman

Det händer understundom att man vill lära sig nya låtar. Nu för tiden när det är ont om levande traditionsbärare, får man antingen åka till spelmansförbundets arkiv och lyssna på bandupptagningar eller sätta sig och läsa noter i då många uppteckningar som finns. Den förra metoden är kanske roligare, medan den senare är svårare men mer spännande.

Oftast blir det nog att man sätter sig med uppteckningarna - för de gamla spelmännen spelar ju så "konstigt" på banden - och efter så där en femton låtar med beteckningen polska, hittar man en "bra" hamburska. Eller slängpolska. Sedan lär man sig låten enligt det gängse mönstret, spelar den till dans och alla är nöjda och glada.

Men de andra fjorton då, är de verkligen så dåliga de? Det är dem den här artikeln skall handla om. Några personliga funderingar kring de "dåliga" hamburskorna.

När man läser kommentarerna till polskorna i exempelvis Gustaf Wetters eller Olof Anderssons sörmländska uppteckningar, möter man ofta uttryck som: åttondelspolska, tre-takt-polkå, polkamazurka, polkett, hambopolka, sörmlandspolska, hambopolska etc. Vidare olika tempoanmärkningar: "Han spelar fort och rytmiskt. Det märks att han spelat till dans i sin ungdom." "Spelmansmässigt i raskt tempo." "... raskt tempo, mycket rytmiskt. Det märks att han fordom spelat till dans."

Den här sortens musik och dans har tydligen varit väldigt populär i Sörmland och övriga mellansverige under senare hälften av 1800-talet och runt sekelskiftet. Det framgår när man talar med äldre personer om dans och musik samt av den mångfald av uppteckningar som finns bevarade. Däremot påträffar man den sällan i äldre notböcker.

Polka, polkett och mazurka är idag former med ganska klara gränser medan skillnaden för drygt hundra år sedan inte alls var lika självklara. Polska var då fortfarande populärt och därför kan, i det här sammanhanget, polkett samt efterleden -polka och -mazurka mycket väl tänkas mer stå för tempot än för formen d.v.s. att syfta på en "hurtig och sprittande" polska. Nåväl, kärt barn har många namn, och de provinsiella benämningarna är talrika.

Tempot för den här polskan ligger nära mazurkans och de äldre spelmännen skiljer den också från exempelvis hamburska, både när man pratar med dem och när de spelar. Hamburska spelas i M.M. ca 125 medan tempot för den här snabbare polskan ligger på M.M. ca 160. Detta framgår också när man lyssnar på bandupptagningar av de gamla spelmännen; skillnaden i tempo är påtaglig.

I östra Sörmland kallades den för sörmlandspolska och spelades alltså i raskt tempo men med en annorlunda rytm än i exempelvis hamburska. I nedanstående uppteckning efter Arvid Pettersson, Vagnhärad, har jag försökt beskriva stråkmönstret genom bindningar:

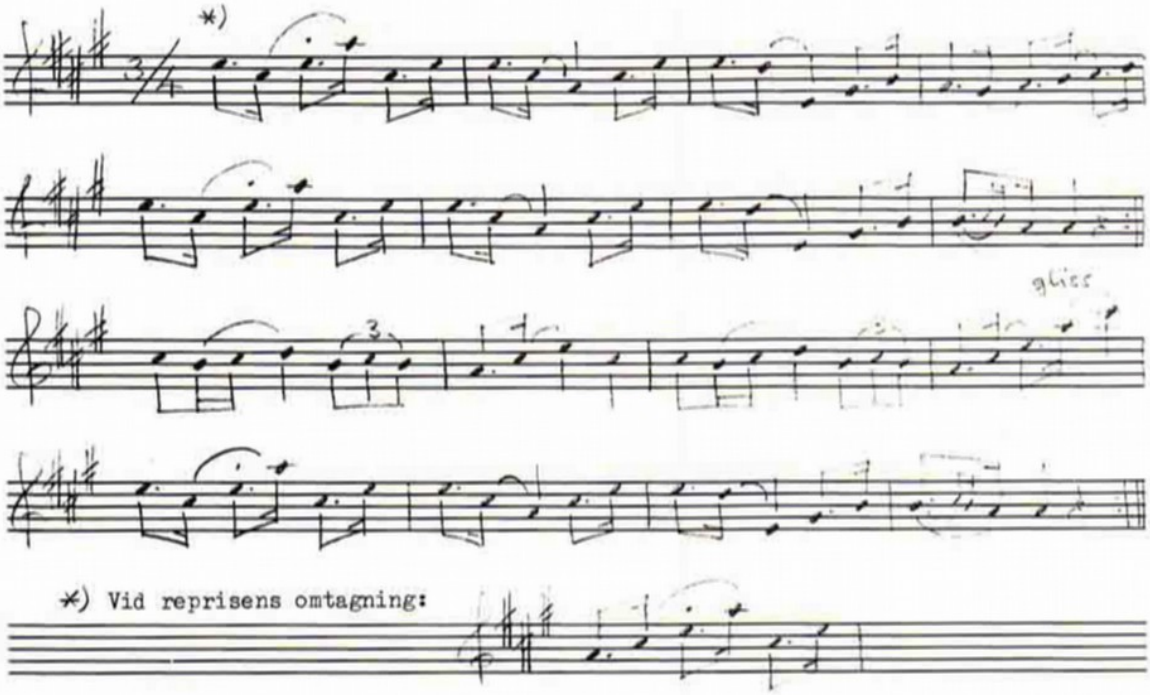

Polskan spelas med en något mer betonad etta än i hamburska och med lätt markerad tvåa. Tillsammans med bindningarna kommer också punkteringarna att hamna där de skall vara och det hela ger ett väldigt luftigt och rytmiskt intryck.

Detta spelsätt kanske många av dagens spelmän och spelkvinnor uppfattar som "jönsigt", men tänk då på att det är musik till en snabb dans som fordrar en tydlig rytmisering för att de dansande skall "känna sej trivsamma me å dansa". Det är annars lätt gjort att man förbiser just rytmiseringen i snabba melodier.

Nästa exempel är en polska efter Bertil Säfström, Svärta, som hade de flesta av sina låtar efter sin morfar, Axel Viktor Johansson, Svärta. Polskan är upptecknad av Olof Andersson.

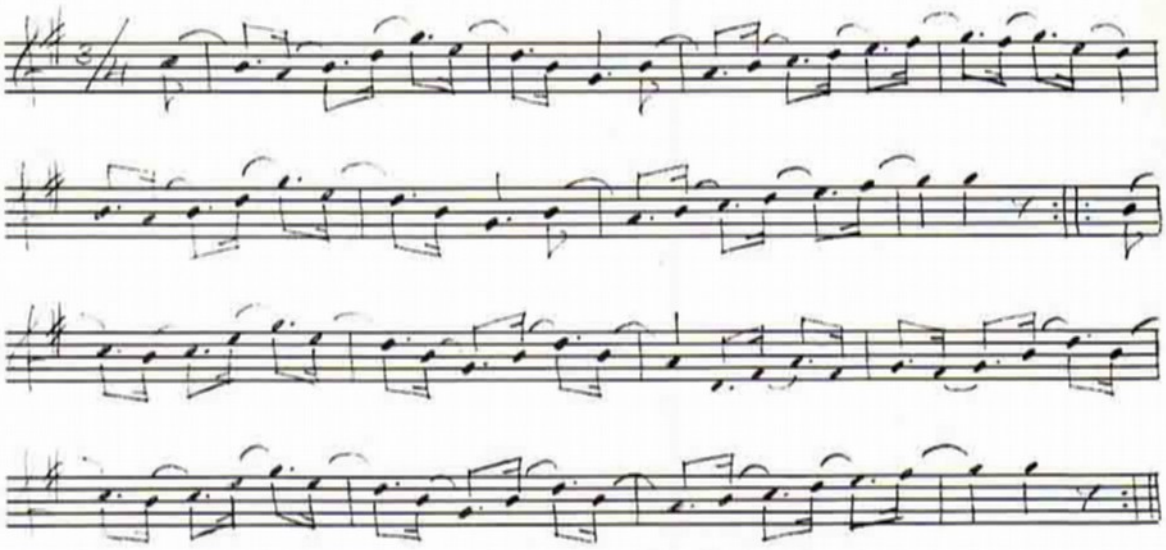

När det gäller dansen anser jag mig inte kapabel att ha några djupare funderingar om den. Att det är en pardans som tillhör de s.k. rundpolskorna kan man väl fastslå, och kanske ett citat från K.P. Leffler kan vara tillämpligt i sammanhanget: "Härigenom uppstår en kraftig rytm, lämpad för en bestämd stegföring sådan dom i hambopolskan, som just utmärker sig för det fasta steget med knäböjning på första fjärdedelen i hvarje takt. Hambopolskan skall börjas af den förande med höger fot, af den förda med vänster, och ej med uttagande af ett långt steg af den förandes vänstra fot och den fördas högra fot, såsom ofta dansas" (Folkmusik från Norra Södermanland, 1899).

Vad jag minns har jag bara en gång sett en dans som skulle kunna passa i sammanhanget. Den kallades då hambopolska och uppgavs vara en variant av hambopolkett (sic).

I litteraturen dyker ofta begreppet hambopolska upp och som skulle kunna kopplas till den här musiken, men personligen vill jag nog vara försiktig härvidlag eftersom det för många också innefattar långsammare markerade polskor, exempelvis hamburska, bondpolska m.fl.

Efter Erik Lindell, Katrineholm, har Gustaf Wetter tecknat upp följande låt som får vara ytterligare ett exempel på den här typen av polskor:

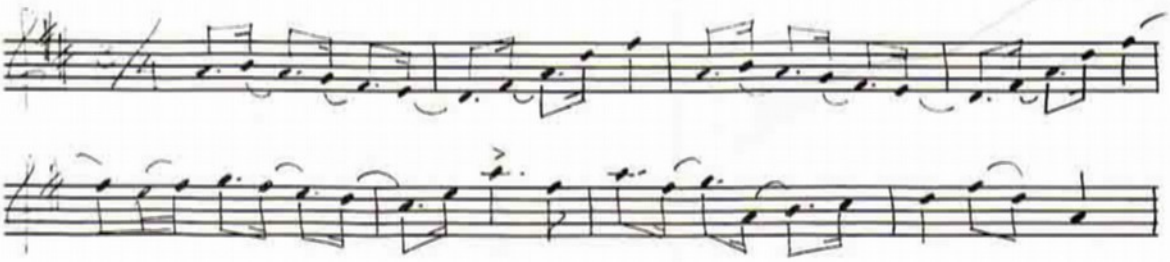

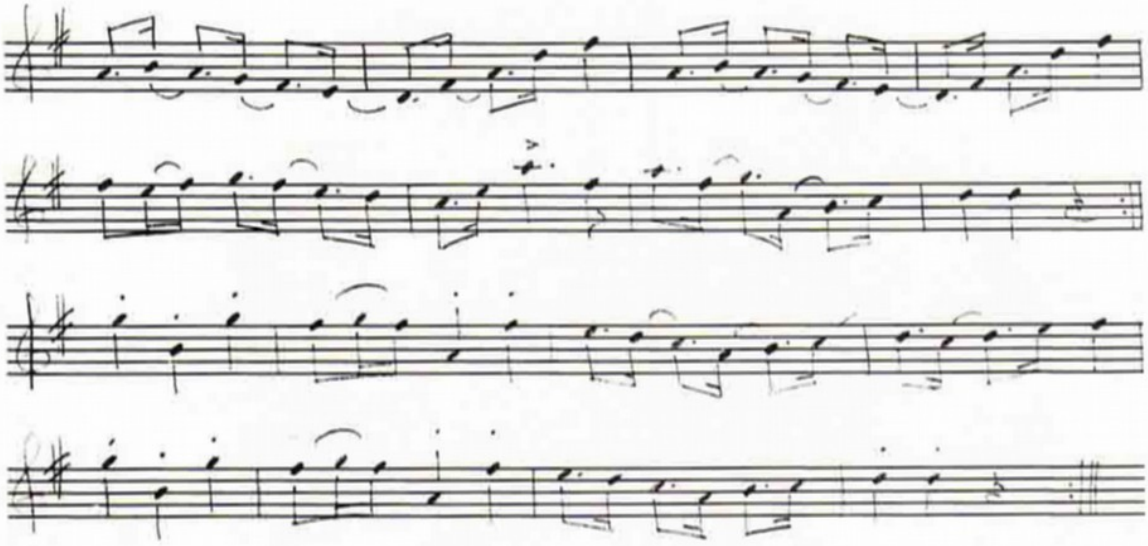

Det sörmländska arkivet rymmer mycket musik som genom utgåvor av olika slag gjorts tillgänglig för spelmän och andra intresserade både i och utom landskapet. Polskematerialet är stort, naturligtvis, och rikt blandat. Förutom att "var femtonde låt" är en bra hamburska eller slängpolska, finns där också hambopolketter, markerade slängpolskor och en och annan "misstänkt" gammalvals. Och så vanliga sörmlandspolskor förstås!

Vad jag försökt här är att peka på den senare delen, den del av materialet som inte spelas så mycket i dag. Åtminstone inte offentligt. Det är lite synd, för även om den här musiken kanske bara är 100 - 150 år gammal tycker jag att den förtjänar en plats i den nutida polskerepertoaren.

Till sist en polska som varit populär i nästan hela Sörmland men som i dag mest spelas som hambopolkett enligt "malmköpingstraditionen" (måste den det?). Den här versionen är efter Yngve Andersson, Södertälje, som lärt den av sin svärfar Edward Pettersson, Vagnhärad.

Text: "Konjaken kostar en å sjuttifem ..."

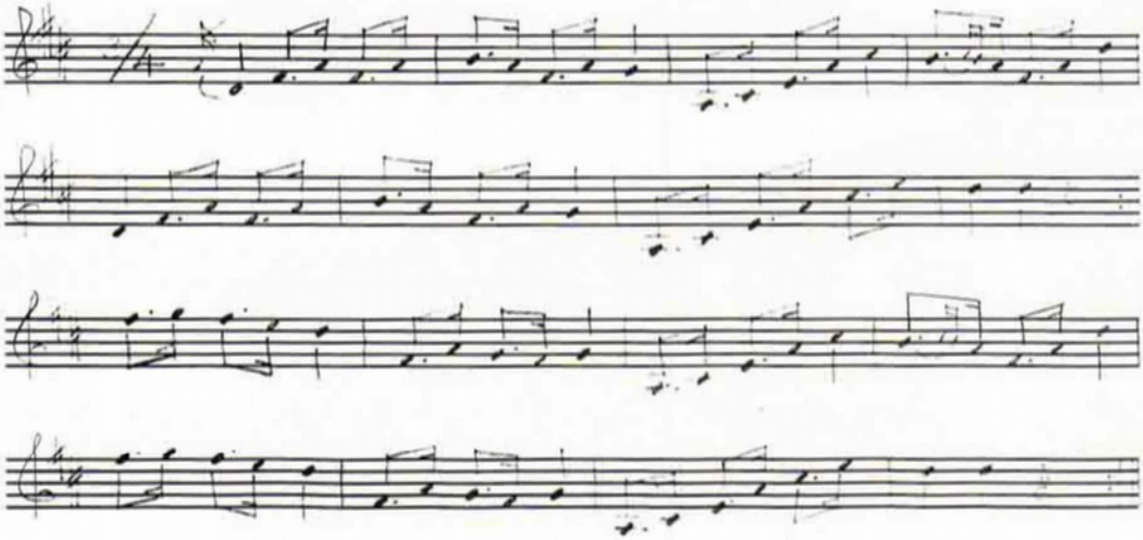

De sörmländska polskorna är förvisso inte enbart hamburskor och slängpolskor.

Södertälje Spelmanslag

Arne Blomberg:

Det var ett möte på Södragården den 20 mars. Thure hade kallat ett sextiotal personer från södertäljetrakten för att försöka bilda ett spelmanslag i stan. Tjugotalet intresserade kom och det visade sig att de var en stabil grund att bygga en förening på.

Länstidningen hade en artikel om att Södertälje hade fått ett eget spelmanslag och det var min egen första "kontakt" med laget.

Papperet med artikeln har gulnat för det är länge sedan - året var 1958.

Initiativtagare till träffen - och till spelmanslaget - var Thure Enberg. Han var spelman och hade lärt bl a av sin morfar som gav Thure hans första fiol när han bara var sju år gammal.

Thure var järnvägare och fick 1945 kontakt med Järnvägsmännens Spelmanslag men verksamheten där var liten och upphörde så småningom helt.

För att försöka bilda ett spelmanslag tog Thure Enberg kontakt med spelmansförbundets ordförande Gustaf Wetter som givetvis var positiv till att försöka få igång verksamheten i trakten.

På Södragården träffades alltså tjugotalet spelmän. Gustaf Wetter kommenderade "vid hakan fiol" och spelet började. Det var ett lyckat grepp att först skapa samhörigheten och sedan bilda en förening.

Thure blev vald till ordförande, som sekreterare utsågs Eric-Harry Bergquist (intendent på Torekällberget), kassör blev Gottfrid Karlsson (Sjösa-Kalle) och sist - men verkligen inte minst - musikledare blev Folke Nordeman!

Eric-Harry ville att Torekällberget - med Skansen som förebild - skulle ha ett eget spelmanslag. Han erbjöd övningslokaler och framtida spelmöjligheter på berget.

För att markera samhörigheten fick föreningen namnet Torekällbergets Spelmanslag. På spelningar utanför södertäljetrakten blev det dock många frågor om var Torekällberget låg (kanske var det vad Eric-Harry hoppats på...) varför man redan efter ett år bytte namn till Södertälje Spelmanslag.

Laget debuterade offentligt vid spelmansstämman på Torekällberget den 15 juni 1958 och till hösten reste 15 södertäljebor till uppsalastämman för att framträda inför spelmän från många delar av landet.

När jag själv tog kontakt med laget hade man redan varit igång några månader. Eftersom jag inte kände någon av spelmännen åkte jag upp till Torekällberget en övningskväll för att lyssna. Någon fiol hade jag inte med mej men det stod givetvis inte länge på förrän de begrep att jag ville vara med.

Sjösa-Kalle erbjöd sin fiol och plötsligt var jag i kretsen med ett notställ på vingliga ben framför mig.

-Vi tar Widmarksvalsen, sa Folke.

Widmarksvalsen är ingen nybörjarlåt. Det lärde jag mig den kvällen och jag har sedan dess nogsamt undvikit att lansera den för unga spelmän.

Men intresset var väckt. Hem och öva! Tillbaka nästa gång. Och nästa. Och nästa...

Ja, noter. På den tiden var det självklart att man använde noter. Gehörspelets pånyttfödelse var ännu fjärran. Vi spelade ur spelmansförbundets olika häften och dessutom "kändislåtar" från många delar av landet. Jag skaffade en stor portfölj som rymde några kilo nothäften som jag släpade med mig till varje övningskväll.

Vi spelade ofta och gärna och fick allt fler engagemang. Många gånger spelade vi nog hellre än bra men hade det trivsamt och vår glädje smittade många gånger av sig på publiken.

Tidigt på morgonen varje 1 maj brukade stans blåsorkestrar spelande tåga gata upp och gata ner för att hälsa våren. Vandringen avslutades på stora torget med en morgonkonsert.

Spelmanslaget inkluderades i denna ceremoni och med i tåget genom gatorna vandrade frusna spelmän. När blåsorkestrarna gjorde paus försökte vi göra oss hörda med våra fioler.

Framme på torget blev det uppställning för konsert. Här var våra förutsättningar något bättre, vi fick ju stå stilla och spela och (den fåtaliga) publiken kom oss närmare än under marschen. Men nävakrumpenheten var stor efter vandringen och det var inte många fioler som höll stämningen.

Jag minns en majmorgon när det lät extra illa. Thure Enberg stod framför oss andra spelmän och höll vår flagga. När "musicerandet" började sjönk Thures huvud ner bakom rockkragen och han försökte blunda med öronen...

Men det var lyckligtvis inte alltid det var så illa. Många gånger uppstod härlig spelmansstämning och god musik. Jag minns särskilt många årsmöten på Måsnaryds pensionat - många spelmän, inbjudna gäster från när och fjärran, trevlig samvaro och mycket musik.

Spelmanslaget blev ganska snabbt en fast del av Södertäljes musikliv och vi anlitades flitigt för uppträdanden i stadsparken, på Torekällberget, på ålderdomshem och på mångahanda festligheter.

1 maj morgon vid Gamla Rådhuset, slutet av 1950-talet

Dräktinvigning 1964

Spelmanslaget bildades 1958

Folke Nordeman var då som nu den entusiastiske spelledaren med god kontakt med både spelmän och publik. Thure Enberg var lagets organisatör och ideolog. Folke och Thure hade olika inriktning - de kompletterade varandra - men hade ofta också olika åsikter.

Folke har jag alltid upplevt som en väsentlig del av laget, Thure däremot verkade ofta för föreningen.

När spelmansförbundets första gehörskurser hållits såg Thure förutsättningar till en utökning av föreningens verksamhet. En särskild ungdomsverksamhet startades med Thure som entusiastisk tillskyndare.

Ungdomsgruppen förändrades genom åren och många ungdomar upplevde där folkmusiken för första gången. Många av dem är idag goda spelmän i Södertälje Spelmanslag eller på andra håll.

Som i så många andra föreningar var inte alla positiva till den separata ungdomsgruppen. Man menade att ungdomarna lika gärna kunde vara med i stora laget eller att det var förspilld möda att jobba med spelmän om inte dessa så småningom gick över till "laget".

Södertälje Spelmanslag växte snabbt. Det verkade finnas ett uppdämt behov av folkmusikaktiviteter i Södertäljetrakten. Upptagningsområdet var också stort - flera spelmän reste från Stockholm för att vara med i södertäljelaget, som snart var Sörmlands största.

Vad är det då som håller samman en verksamhet i över ett kvarts sekel? Ja, givetvis är det gemensamma folkmusikintresset grunden men viktigast tror jag är gemenskapen mellan lagets aktiva medlemmar. Kamratskapen blir ofta djup - även om det ibland kan hetta till i konstnärssjälar. Påfallande många av de ursprungliga medlemmarna är fortfarande mycket aktiva!

En annan förklaring till att så många ursprungliga medlemmar fortfarande ingår i laget är säkerligen att man bibehållit många av sina verksamhetsformer genom åren. Detta skapar kontinuitet men medför givetvis även att de som önskar en avvikande verksamhet söker denna på annat håll.

På många orter har det äldsta laget kompletterats med nya grupper och föreningar. Ibland har det skett genom att det ursprungliga laget delats. I Södertälje har man klarat detta evolutionsvägen. Södertälje Spelmanslag är därför fortfarande en mycket livaktig förening med stark livskraft som lever sida vid sida med andra grupper. Många av medlemmarna är dessutom verksamma på flera håll.

Många spelmän

har även varit aktiva

i olika orkestrar.

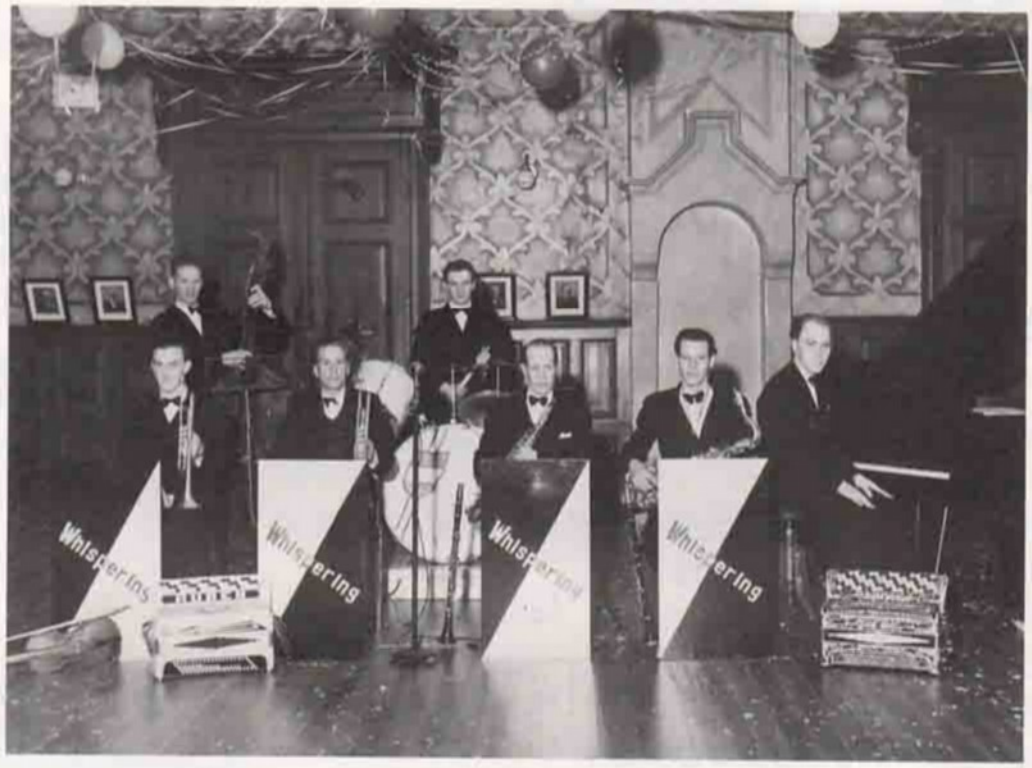

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

Adress:		Box 8	640 31	Mellösa	
Postgiro:	28 91 06 - 7				
Gustaf Wetterstugan:		Box 107	640 32	Malmköping	0157/21445

Styrelsen

Ordförande	Sören Olsson	Odonstigen 20	152 00	Strängnäs	0152/12137
Sekreterare	Christina Frohm	Björnstigen 127	171 72	Solna	08/856902
Kassör	Eivor Andersson	Knoppäng	640 25	Julita	016/82047
V. ordförande	Stig Norman	Högbergsgatan 34	151 33	Södertälje	0755/61510
Ledamöter	Arne Blomberg	Insektsvägen 10	611 63	Nyköping	0155/86282
	Bernt Olsson	Landsvägsgatan 19	640 32	Malmköping	0157/20636
	Erik Walberg	Källvägen 32	122 33	Enskede	08/390746
Suppleanter	Anita Hedlund	Landsvägsgatan 23	640 32	Malmköping	0157/21121
	Ingemar Skoglund	Johansvägen 16	151 39	Södertälje	0755/97320
Revisorer	Henry Sjöberg	Skånegatan 86	116 37	Stockholm	08/7148421
	Birgitta Widén	Blåklocksvägen 6	633 53	Eskilstuna	016/149041

Arbetsgruppen för arkiv och inspelningsfrågor

Sammankall.	Bo Arrhed	Landsvägsgatan 23	640 32	Malmköping	0157/21121

Redaktionskommittén

Sammankall.	Henry Sjöberg	Skånegatan 86	116 37	Stockholm	08/7148421
	Ingvar Andersson	Gambrinusgatan 5	112 31	Stockholm	08/523619
	Bernt Olsson	Landsvägsgatan 19	640 32	Malmköping	0157/20636
	Irene Sjöberg	Skånegatan 86	116 37	Stockholm	08/7148421

Valberedningen

Sammankall.	Ingvar Andersson	Gambrinusgatan 5	112 31	Stockholm	08/523619
	Henry Alvin	Svartbäcksv. 10 G	641 37	Katrineholm	0150/14766
	Rolf Siewertz	Norrgärdesv. 29	144 00	Rönninge	0753/55420

SÖRMLÄNDSKA SPELMANSLAG- och GRUPPER 1984

BOTKYRKA HEMBYGDSGILLE Arne Mattsson	Grödingevägen 12 A	147 00	Tumba	0753/37116
EKLÖV och HUMLE Bengt Haraldsson	Myrsjögatan 3	643 00	Vingåker	0151/11077
ESKILSTUNA NYCKELHARPOGRUPP Rolf Gille	Tegelbruksgatan 7	632 28	Eskilstuna	016/124600
FLENS SPELMANSLAG Erland Eriksson	Bergsgatan 20	642 00	Flen	0157/11403
FOLKMUSIKFORUM Håkan Söderquist	Diamantvägen 15, Sjösa	611 44	Nyköping	0155/20185
GILLBERGA SPELMANSLAG Bror Ryding	Björkhultsvägen 18 A	632 29	Eskilstuna	016/423166
HÖGSJÖ SPELMANSLAG Ivan Andersson	Hästhagsvägen 12	640 10	Högsjö	0151/45066
JÄRNA LÅTGRUPP Lennart Darsell	Myrstugan Pl 1199	153 00	Järna	0755/70096

KATRINEHOLMS SPELMANSLAG Göte Karlsson	Kolstugevägen 14	641 52	Katrineholm	0150/17864
KLÅ och KNAVRA Lena Höög	Nybrogatan 51 V	114 40	Stockholm	08/611676
LÄGGESTA STATIONSORKESTER Stig Norrman	Högbergsgatan 34	151 33	Södertälje	0755/61510
LÄSTRINGE LÅTAR Anders Byström	Branta Backen 2	147 00	Tumba	0753/33798
MALMABYGDENS SPELMANSLAG Bror Andersson	Hemgatan 6	640 32	Malmköping	0157/20489
MALMABYGDENS B-LAG Ing-Marie Sundin	N. Järnvägsgat.12 A	642 00	Flen	0157/11000
NYBLE ALLSPEL Nils Häggbom	Blidvägen 6	137 00	Västerhaninge	0750/31288
NYCKELHARPAN Siegfried Nietz	Sjölandsvägen 29	641 53	Katrineholm	0150/19038
NYCKELKNIPPAN Sten Eriksson	Frejavägen 9	154 00	Gnesta	0158/10304
NYKÖPINGSHUS SPELMANSGILLE Ellert Skog	Ringvägen 8	611 35	Nyköping	0155/14220
OXELÖ GILLES SPELMÄN Arne Jansson	Pulpetvägen 5	613 01	Oxelösund	0155/30392
SALTSJÖBADENS SPELMÄN Hans Eriksson	Odenvägen 39	133 00	Saltsjöbaden	
SLOTTSNYCKLARNA Åke Stenbäck	V. Trädgårdsgatan 7	611 32	Nyköping	0155/18169
STRÅKDRAGET Britt Svanström	Jungfrugatan 1 A	641 31	Katrineholm	0150/19325
STRÄNGNÄS GILLES SPELMANSLAG Håkan Frykmo	Lärkträdsvägen 37	152 00	Strängnäs	0152/11271
SVÄRTA SPELMÄN Håkan Söderquist	Diamantvägen 15, Sjösa	611 44	Nyköping	0155/20185
SÖDERTÄLJE PENSIONÄRSFÖRENINGS MUSIKGRUPP Folke Andersson	Östergatan 30 B	151 43	Södertälje	0755/38217
SÖDERTÄLJE SPELMANSLAG Bo Roos	Bodavägen 13	144 00	Rönninge	0753/51855
TROLLSPEL Monica Lönn	Klangstugan, Vadstorp	643 00	Vingåker	0151/32156

Klippingshandskar...
varianter

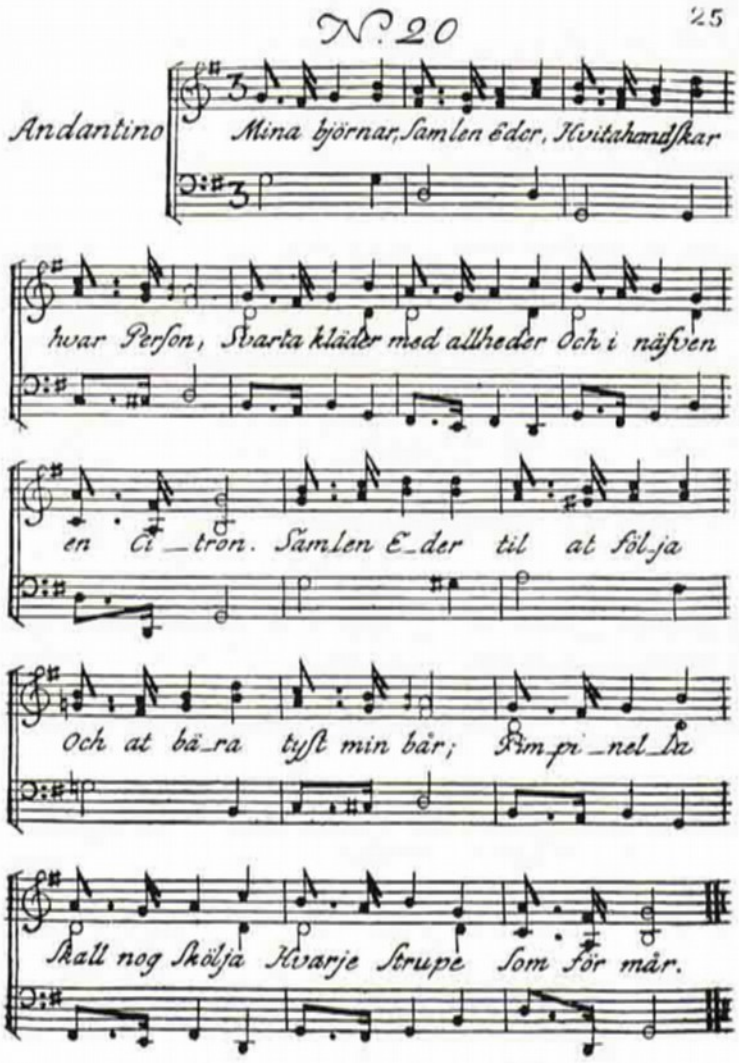

Fredmans Sånger

N:o 20.

Mina Björnar famlen eder,
Hvita handſkar hvar perſon,
Svarta kläder med all heder,
Och i näfven en Citron;
Samlen Eder til at följa
Och at bära tyſt min bår,
Pimpinella ſkall nog ſköljа
Hvar en ſtrupa om jag rår.

✧ ✧ ✧

Ja min matta hamn ſig lutar
Likſom blomman till ſin mull,
Och min hydda ſig nu ſlutar
I ſitt hvilorum ſå full.
Farväl Skönhet, Glans och Styrka!
Farväl Lycka, Lif och Hopp!
Gud låt *Blomberg* intet dyrka
Äfven Grafdörn för mig opp!

Damhandskar
No 3090, tillverkade af mjukt och behagligt brunt skinn, upptill kantade med zobelkaninskinn samt fodrade med långhårigt killingskinn. Upptill finnes resårband insydt, hvilket gör att handskarna alltid sitta tätt till omkring handleden. Mycket varma och omtyckta. Pris 3,80 pr par.

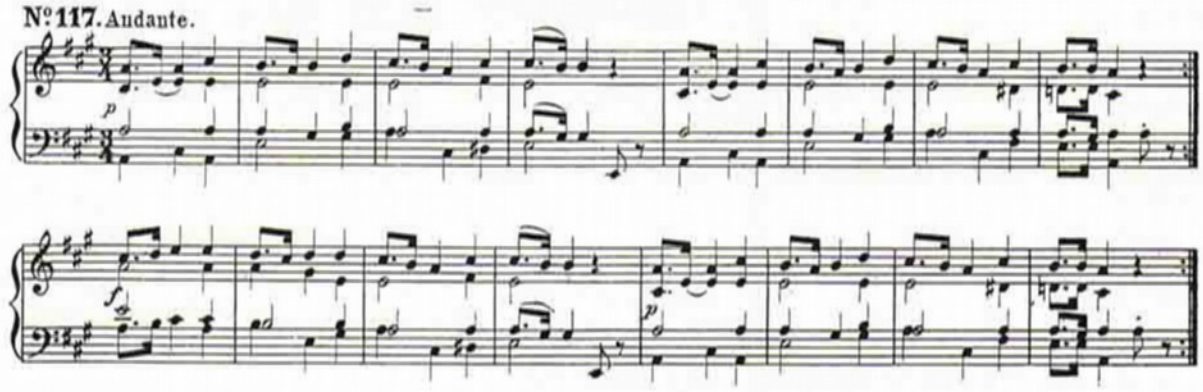

N:o 117. Troligen från Finland. Utg. har hört en visa till denna melodi sjungas på finska språket af ett finskt fruntimmer. I Södermanland sjöngs dertill följande ord:

Klippingshandskar jag dig gifver,
Klippingshandskar jag dig ger,
Fast det är en ringa gåfva,
Som jag lägger för dig ner.
Men betänk min snälla Lisa,
Att jag är en fattig karl.
Det är ju en gammal visa:
Skälm som ger mer än han har.

TRADITIONER

AF

Swenska Folk-Dansar

1814

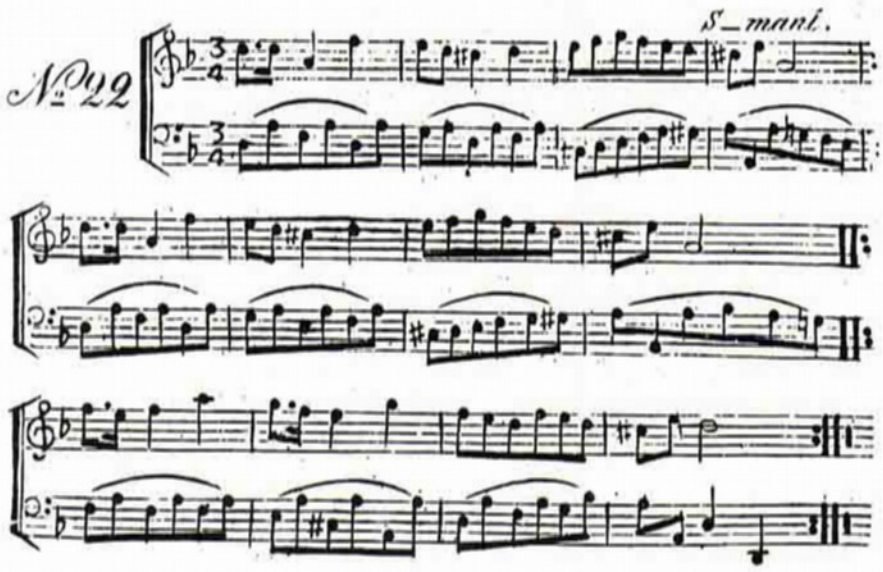

53. LS, bl. 11

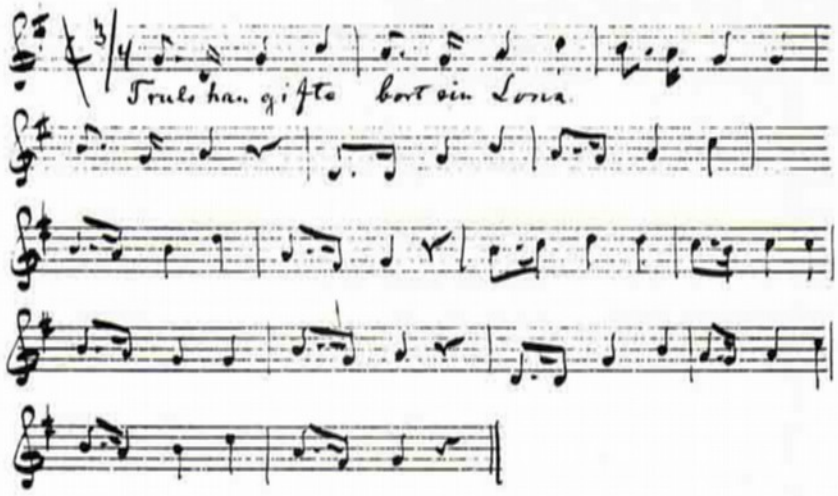

Trulls han gifte bort sin lonä
Å sade till sin måg: Du Pär!
Om du vill min dotter skona
Hwarje natt jag dig förär'
Bästa ko jag har i stallet
Fritt! sa Pär, jag är ej brå
Blott att Lona i det fallet
Hjertligt ällskar mig ändå

Julius Bagges uppt.
efter Gustav Eriksson
ur Sumlen 1983

Nr 240

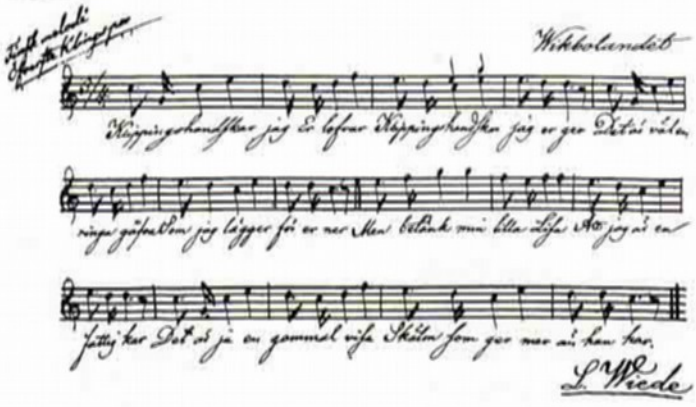

Wiedes vissamling

Klippingshanskar jag Er lofvar
Klippingshanskar jag Er ger
Det är väl en ringa gåfva
Som jag lägger för Er
Men betänk min lilla Lisa
att jag är en fattig kar
Det är ju en gammal visa
skälm som ger mer än han har.

LÅTAR OCH VISOR

UR

UPLANDS NATIONS FOLKMUSIKSAMLINGAR,

N:o 13—16. Danslekar upptecknade av R. Liljefors efter fru Maria Wilhelmina Lundberg, född Wennström, i Tensta (nu bosatt i Gävle), som hörj melodierna av sina föräldrar; fadern född 1825, modern Karin Ersdotter 1827.

13. Jfr. *Svenska fornsånger*, Sånglekar n:o 60. Melodien är förmodligen en variant till sångleken n:o 73 »Klippingshandskar» och Fredmans sånger n:o 20 »Mina björnar samlen eder». Visserligen är den rätt skiljaktig från dessa två varianter, men »Klippingshandskars» melodi har på 1700-talet använts till friarevisor med svar, alltså visor av samma typ som den här meddelade. Se Nils Dencker: *Melodien till Klippingehandskar* i festskriften till prof. Otto Andersson (1929).

Danslekar.

Nº 13-21 sjungna av fru Maria Wilhelmina Lundberg, Tensta.

13.

I det fris - ka grä - set grö - na lus - tigt som en
sommardag, mitt i-bland de gos - sar / flic - kor skö - na stäl - ler jag mitt
hjär - te - lag. En skön gos - se / flic - ka för mitt sin - ne den jag äls - kar å
väl kan få. Gossen / Flickan frågar: Vill du ha mig?
Up - på des - sa go - da
or - den ta - ger jag dig till mig in. Ing - en skall oss här på jor - den
skil - ja från var - an - nan sin, förr - än dö - den up -
på oss kom - men och se - dan gla - set har run - nit ut.
Först vin - ter, sen som - mar, sen är å - rets sis - ta slut.

60. ur Bagges låtsamling

mf *f* *p*

ChF

LÅTLÄGRET

25 - 30 juli 1984

i MALMKÖPING

Vi kommer att ha
högkvarter i Spelmansstugan och Hembygdsgården.

"Gubbstötsdansar" gör vi på dansbanan.

Sover gör vi i Malmköpings gamla skola.

Maten äter vi i Hembygdsgården.

Barnvakt kan vi ordna på dagtid.

Kostnaden blir ganska låg p.g.a. de relativt enkla arrangemangen c:a 500 kronor.

HÖR AV DIG SNARAST OM DU VILL VARA MED. SENAST 1 MAJ.

Christina Frohm 08/85 69 02.

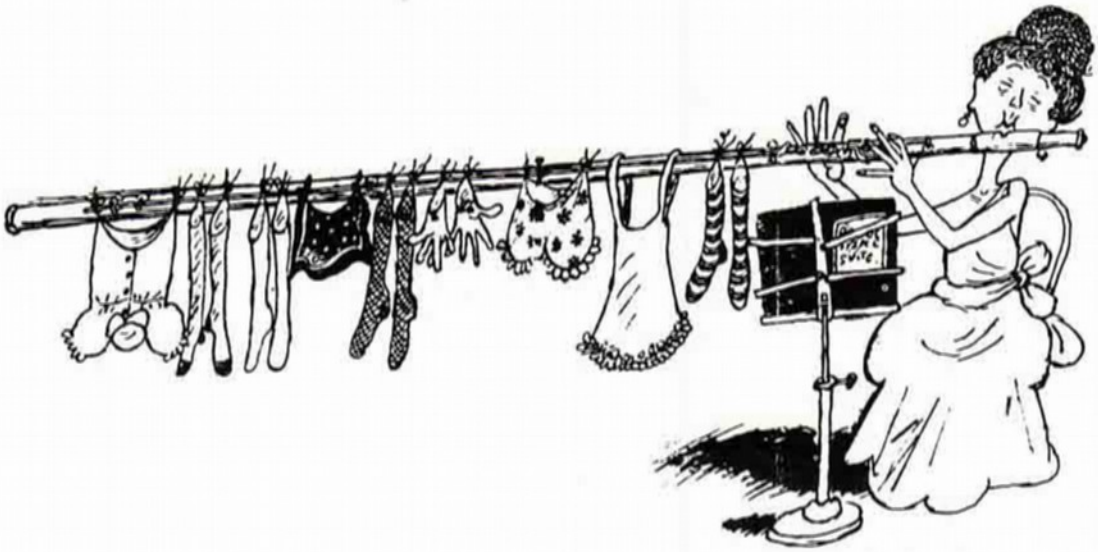

DU TONÅRING

PARDANSKURS

Sörmländska pardanser

Till dansglädje, umgänge och förnöjelse.

Kursledare: Henry Sjöberg m.fl.

LÅTSPELSKURS

Sörmländskt låtspel

Till dansglädje, umgänge och förnöjelse.

Kursledare: Christina Frohm m.fl.

PÅ FISKEBODA KURSGÅRD

7 - 8 - 9 september 1984

Pris c:a 300:-- kronor

Intresseanmälan före vårterminens slut till:
Rita Ekgren 0150/53823 eller
Erik Walberg 08/39 07 46

Arrangörer: Sörmländska Ungdomsringen
Södermanlands Spelmansförbund

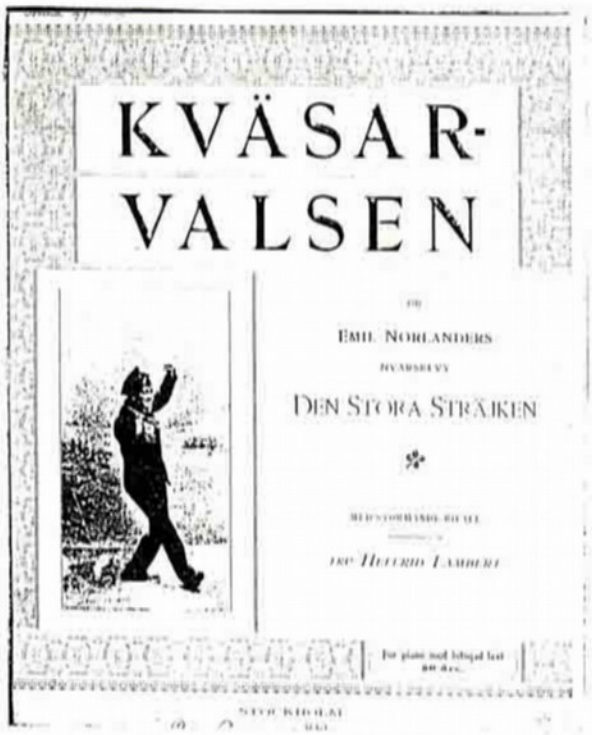

Den andra versionen av melodin är hämtad från Svenska Låtars Närkedel. Den har där nummer 142 och är meddelad av spelmannen Carl Viktor Rulin i Folketorp. Rulin, som var född 1838, uppger att han fått valsen från en beryktad spelman i Floda vid namn Widmark. Denne Widmark kan inte gärna vara någon annan än August Widmark från Vingåker i Södermanland. Då Floda var en av de sörmlandssocknar där Widmark ofta spelade är det förståeligt om Rulin kopplade honom till just Floda.

Den tredje uppteckningen är gjord av Gustaf Wetter efter Ivar Boström i Valla. Han hade valsen efter sin fader Albert Boström som var den store spelmannen i Floda under slutet av 1800- och början av 1900-talet. Ivar kallade valsen för antingen Gamla Kväsarvalsen eller Gamla Vingåkersvalsen.

Gemensam nämnare för de här tre uppteckningarna är den välkände August Widmark från Vingåker. Carl Viktor Rulin säger sig ha fått melodin från en Widmark Millerste-Kal uppger också Widmark som källa och Ivar Boströms fader Albert fick som ung spela en del tillsammans med just Vingåkers Widmark och kunde väl knappast undgått att lära sig ett och annat av denne berömdhet.

EN KVANTING . . . . . .

av Ingvar Andersson

År 1898 publiceras i tidningen Strix en melodi med åtföljande text som skulle bli ett örhänge, ja nästan en landsplåga. Musikens upphovsman nämns inte men texten hade skrivits av den då mycket kände artisten Arthur Högstedt. Den börjar så här: "En kvanting träder i salen in ....." Det är alltså Kväsarvalsen det är frågan om. Den blev otroligt populär och spreds snabbt över landet. Den kom att tillhöra bondkomikernas och dansmusikanternas standardrepertoar under lång tid. Fortfarande tillhör den nybörjarrepertoaren för många som börjar spela en eller tvåradigt dragspel.

För spelmännen i Södermanland var dock inte melodin någon nyhet. Den hade åtminstone under 1800-talets sista decennier tillhört deras repertoar, om än i ett annorlunda utseende än den melodi som skulle bli så populär. Om vi jämför populärversionen (Kväsarvalsen) med några uppteckningar efter olika spelmän av samma melodi så finner vi stora likheter men också viktiga skillnader. Jag har valt att titta på den melodi som publicerades i Strix under namnet Kväsarvalsen och på tre uppteckningar efter olika spelmän. Den ena varianten av melodin är nedskriven av österåkersspelmannen Karl Eriksson, alias Millerste-Kal, som hörde melodin spelas av en annan österåkersspelman, Karl Ersson. Han var kyrkovaktare i Österåker, föddes 1848 och dog 1904. Enligt Millerste-Kal hade Karl Ersson lärt valsen av storspelmannen August Widmark i Vingåker.

Det är intressant att jämföra de här fyra exemplen. Om vi börjar med den vanliga Kväsarvalsen så ser vi att notbilden uteslutande består av halvnoter och fjärdedelar. Omfånget (avståndet mellan melodins högsta och lägsta ton) är bara elva toner. Det här gör att den är lätt att sjunga och lätt att spela på en- och tvåradigt durspel. Den innehåller dessutom bara två repriser vilket också var viktigt för sångvänligheten, det blev en naturlig uppdelning mellan vers och refräng.

Tittar vi på de tre spelmansversionerna så ser vi att de till att börja med har tre repriser istället för Kväsarvalsens två. Om vi sedan jämför repris för repris så visar det sig att de melodiska motivet i första reprisen är lika i alla fyra exemplen. Det är enklast i Kväsarvalsen, lite annorlunda i versionerna efter Rulin och Boström, som förresten är nästan identiskt lika, medan Millerste-Kals vals går i en annan tonart och är mer utbroderad i sin melodi. Den ligger t.ex. inte så bra till för ett durspel. Andra reprisen visar också stora likheter mellan Boströms och Rulins versioner som i sin tur skiljer sig helt från Kväsarvalsen. Millerste-Kals variant visar här samma melodiska motiv som Kväsarvalsen men är mycket "utkrusad". Den tredje reprisen som Kväsarvalsen saknar är hos Boström och Rulin fortfarande ganska lika medan Millerste-Kals tredje repris är helt egen.

På skivan "Spelmanslåtar från Södermanland" spelar Ivar Boström sin variant av Gamla Kväsar- eller Vingåkersvalsen. I Södermanlands Spelmansförbunds arkiv finns också en inspelning med Edvard Pettersson i Vagnhärad där han spelar en variant med tre repriser som nära ansluter till Boströms.

(Folk-musik) uppteckna och arrangerad av (Millerste-Kal.) Melodierna, "spelade och tonade", uti Österåker socken, Södermanland.
(Noterna, satta för Fiol.)

"Lundström-Höppärn-Polka" spelad av (Österåker-Spelman, Fredrik Lundin, född 1840.) Uppt. i Arr. efter Gehör av (Millerste-Kal.)

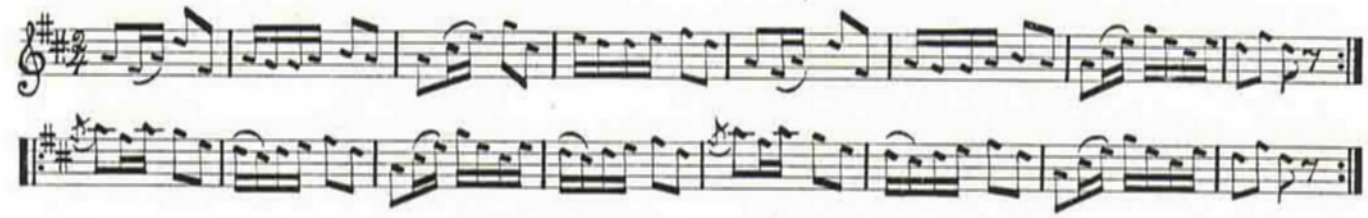

"Rälsvärs-Schottisch." spelad av (Österåker-Spelman, Fredrik Lundin, född 1840.) Uppt. i Arr. efter Gehör av (Millerste-Kal.)

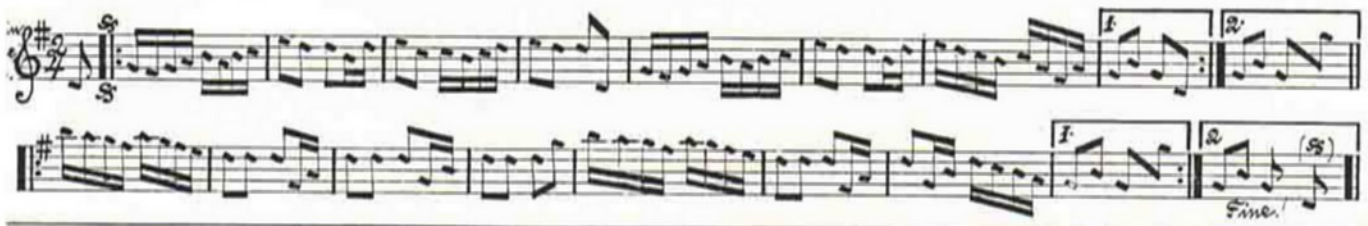

"Kidmarks Walsen" spelad av (Österåker-Spelman, Karl Ersson, född 1848 död 1904.) (i Kyrkovrhtaren i Österåker) Uppt. i Arr. efter Gehör av (Millerste-Kal.)

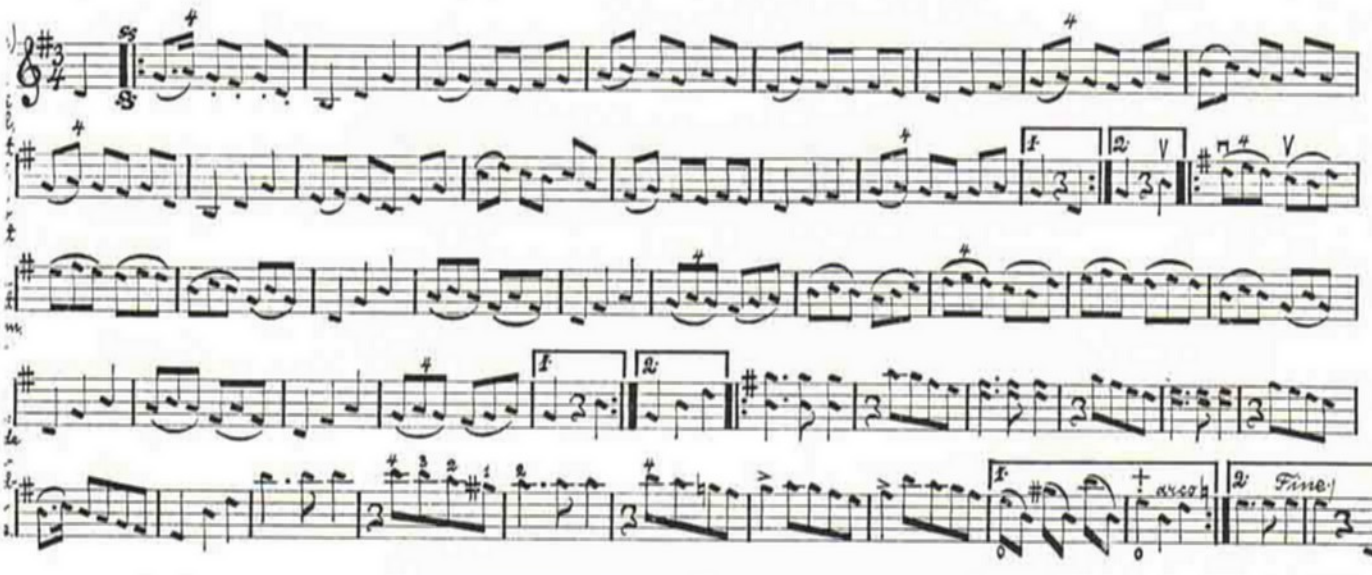

"Hung Ring Wals" spelad av (Österåker-Spelman, Karl Ersson, född 1848 död 1904.) Uppt. i Arr. efter Gehör av (Millerste-Kal.)

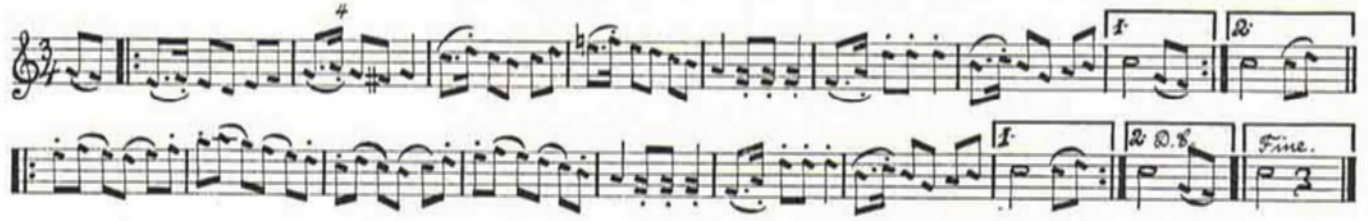

"Bångarbols-Polska." spelad av (Österåker-Spelman, Karl Ersson, f. 1848 d. 1904.) Uppt. i Arr. efter Gehör av (Millerste-Kal.)

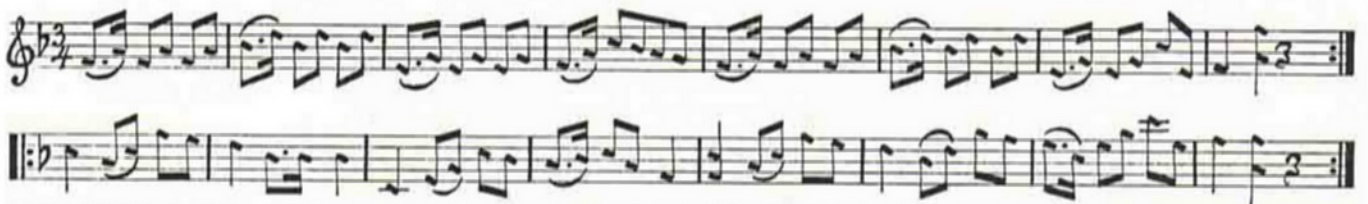

Tecknar (Spelman Millerste-Kal.) = Karl Eriksson, Spelman i Österåker socken, Södermanland till år 1907.) (Gåve till Svenska Spelmans-Förbundets Arkiv av Millerste-Kal.)
Stockholm den 21 Maj 1934. (Mekaniker Karl Eriksson)

(Fortsättning följer.)

"Flodavalsen"

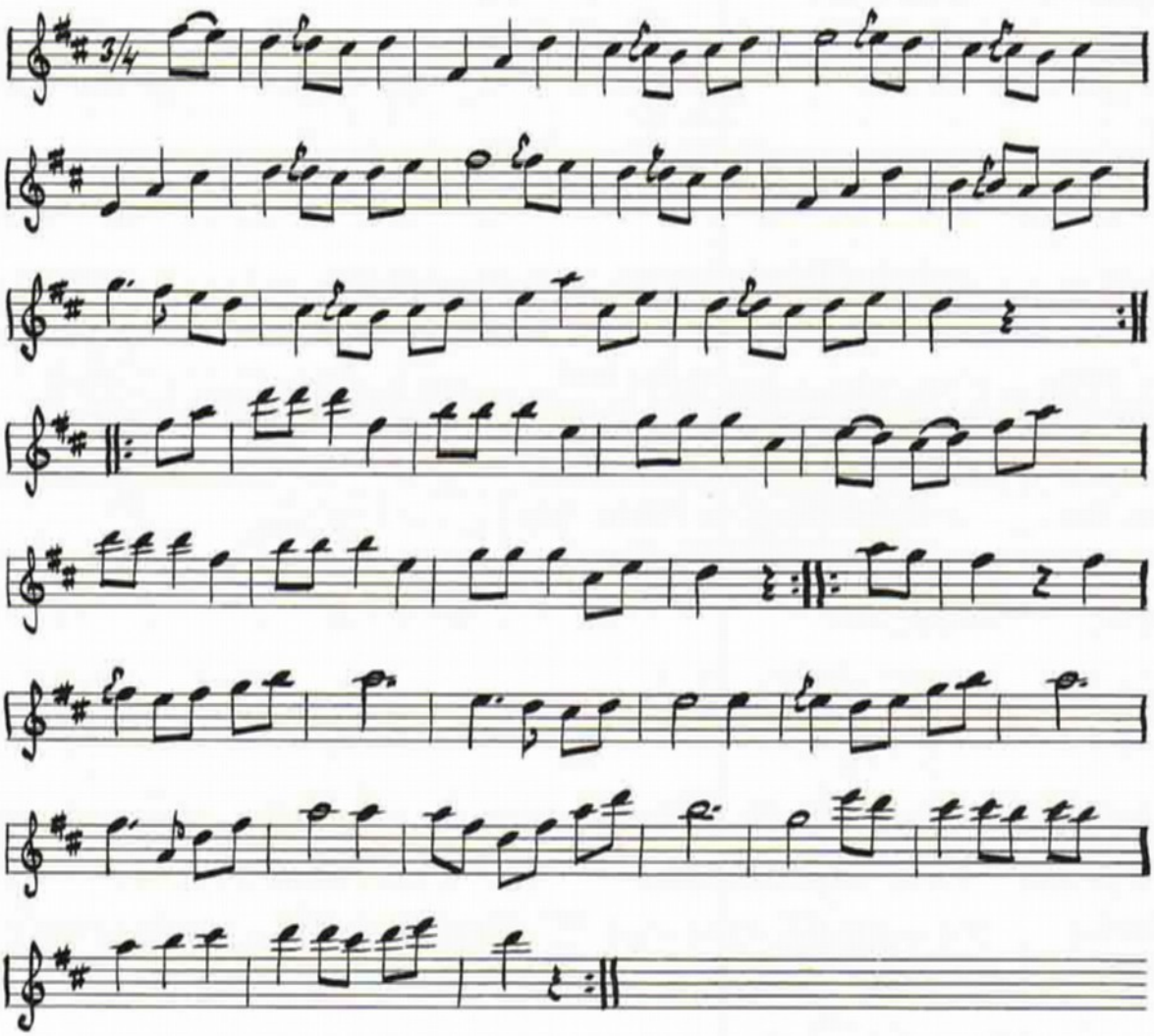

Vals efter Carl Viktor Rulin Lerbäck, Närke.
Rulin hade valsen från en beryktad spelman i Floda vid namn Widmark.
Den kallades gemenligen för Flodavalsen. Rulin var född 1838.

"Gamla Kvåsarvalsen"

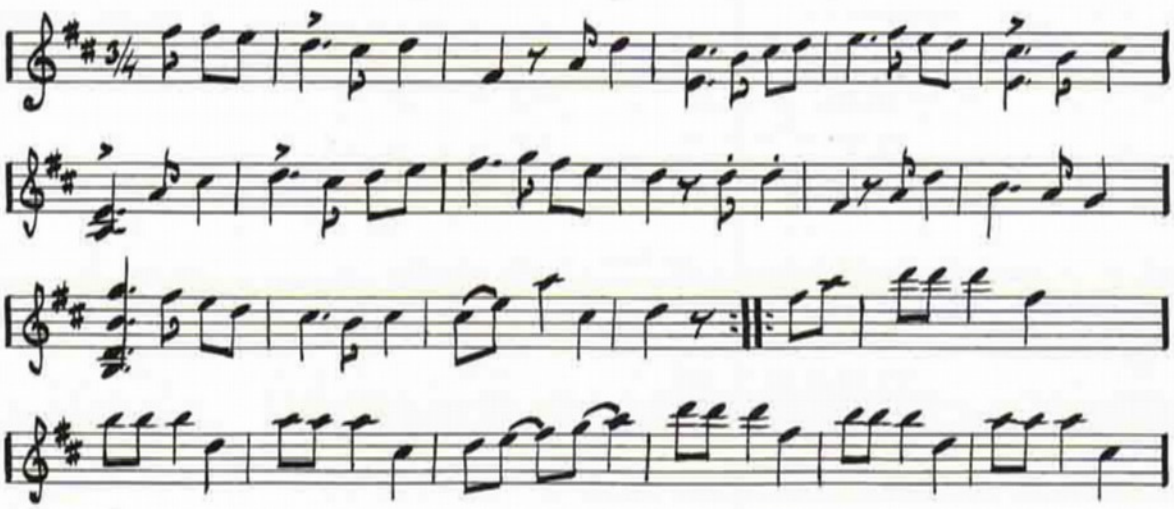

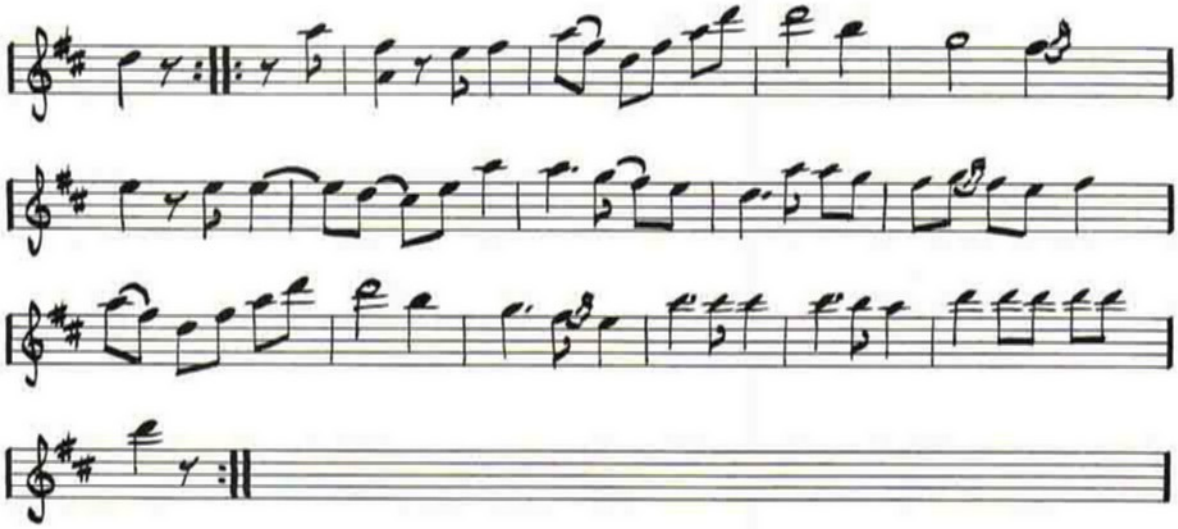

"Gamla Kväsarvalsen" spelad av Albert Boström.
Uppt. av G. Wetter efter Ivar Boström, Alberts son.
Nr. 506 i Wetterboken.

Kväsar-Valsen.

Tempo di Valse.

PIANO.

Tje - nis, A - man - da, så snällt att du kom, här ska' ru se vi ska fröj - da om! fila - da ett tag u - ti tal - jan ta'! Tje - nis, A - man - da, hugg i och drd! O, du du ki - ll - ga A - man - da, en sä - dan tjt - no - na ej fins som du! Här ska' vi fröj - da me' hvar - an - dra ön - da tills so - len går mildt i - ta'! (Dans.)

VÄRMBOLSSVÄNGEN

Söndagen den 27 maj 1984

4 dansträckor: Hambo Schottis
Mazurka Hambo

Anmälningsavgift: Kronor 50:--/par till pgk. 442 54 99 - 3 senast den 30 april.

Närmare upplysningar: Eva Holmberg 0150/57444
0150/19365

Arrangörer: Värmbolsgoifs Fotbollssektion.

TULLGARNSDAGEN

Lördagen den 7 juli 1984 kl. 14.00.

SPELMANSSTÄMMA
Samling för spelmän kl. 13.00 - 13.30.

BYGDESPELET "VACKRA KARIN"

DANS PÅ BRYGGAN

Välkomna att återuppliva den gamla traditionen med spelmansstämma vid Tullgarns slott!

Hölö Hembygdsförening Södertälje Spelmanslag

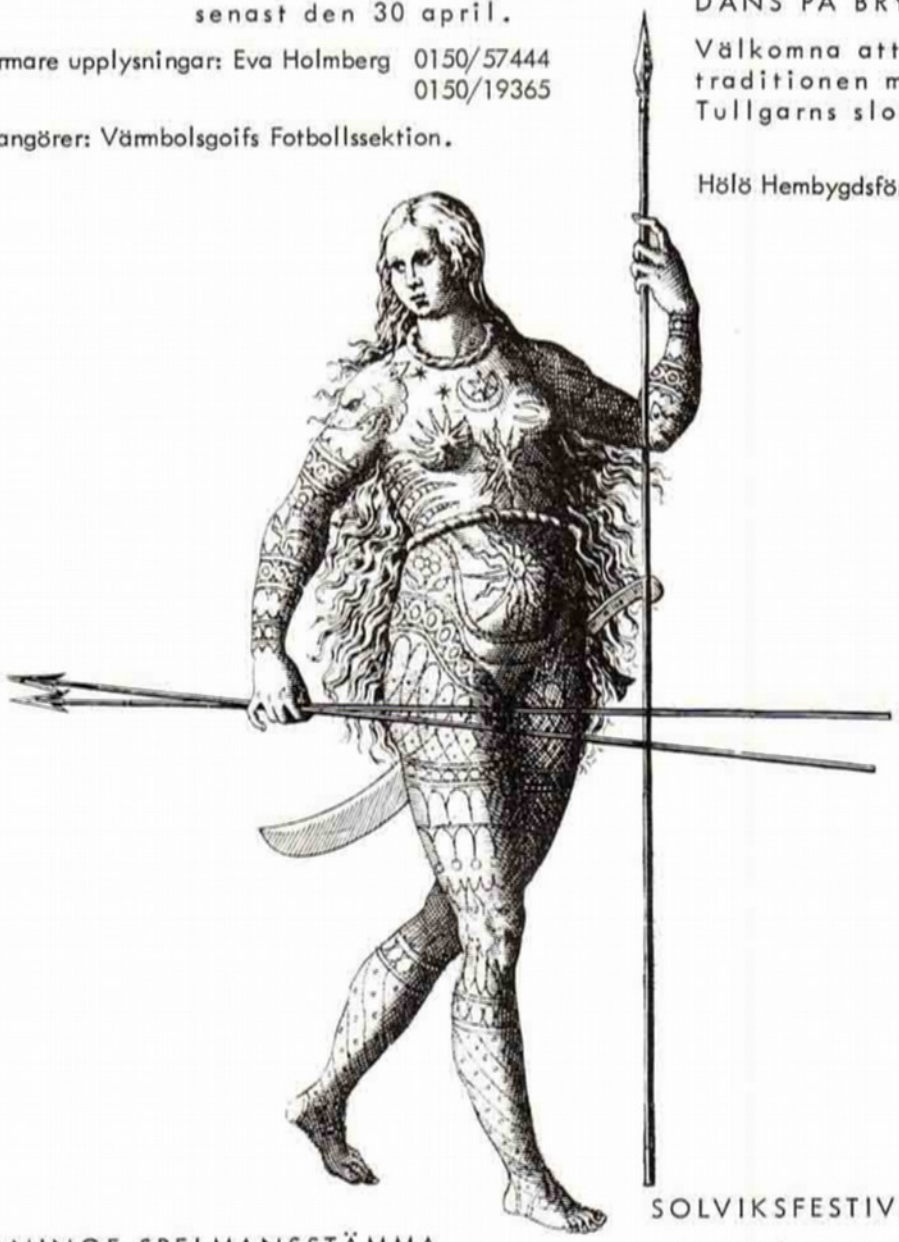

Söndag 27 maj 1984
Spelmansstämma
Ö. Vingåkers kyrka

11.30 Samling vid Widmarkstenen
11.00 Högmässa
12.15 Kyrkkaffe
13.00 Stämma

Katrineholms Spelmanslag
tel. 0150 - 19038
" - 17864
" - 19325
" 14766

HANINGE SPELMANSSTÄMMA

på Tyresta By

(Pendeltåg till Handens Station, buss till Svartbäckens By, där vi har extra bussar till Tyresta By)

Söndagen den 27 maj 1984 kl. 12 - 17.

Spel, dans, visstuga kommer att stå på programmet.

Dansinstruktion, buskspel finns med som naturliga ingredienser.

Servering med enkel mat.

Kontaktperson: Agneta Rolfhamre 08/777 03 90, ABF.

VÄLKOMMEN!

SOLVIKSFESTIVALEN

ordnas för 3:e året och hålls

lördagen den 18 augusti 1984

Solviksfestivalen är en folkmusikfestival för hela familjen. Förutom musik- och teaterinslagen erbjuds t.ex. för barnen levande verkstad och pionjärtivoli och för äldre olika sjöaktiviteter.

Solvik ligger vid Väsbyviken i Mälaren nära Torshälla Friluftsgården ägs av KFUK-KFUM Eskilstuna. Solviksfestivalen är ett samarrangemang mellan denna förening, kulturföreningen TONTROLL och KFUK-KFUM:s studieförbund.

Notera redan nu i era kalendrar, programtips m.m. datumet för årets Solviksfestival!

Vi återkommer längre fram med mer information.

Det var en gråkall och kulen morgon, och jag huttrade lite i min alltför tunna jacka, där jag stod och spanade nedåt vägen.
Så plötsligt fick jag se den välkända, gröna bussen avteckna sig mot den vita snön. I dag var det faktiskt tur att den var försenad. Hela morgonen hade jag ägnat åt mina sysslor i tro att jag hade gott om tid. Jag hade försjunkit i lokaltidningens många intressanta nyheter utan tanke på hur snabbt tiden ibland kan rinna iväg. Jag har all anledning att skatta mig lycklig över att jag verkligen hann till mitt arbete utan någon förarglig försening."

T A L A och S K R I V A

av Bernt Olsson

"Skriv som du talar", hette det i ett reklambudskap från postverket. Det var nog en aning oövertänkt, och med hänsyn till frimärksförsäljningen vore det kanske tur om man inte toge budskapet alltför mycket på allvar. Talspråket är flyktigt och svårfångat i skrift. Här följer emellertid ett försök att återge hur en sörmlänning möjligen kunde tänkas uttrycka sig i en vardaglig, kravlös talsituation:

" Ja trodde ja hölt på å inte hann mä bussen i morse. Fast ja gick opp tidit - fast sen så gick ja å möllja - å sen så satt ja mä tininga å läste i den - å så där - mä ja åt. Fast sen så titta ja på klocka å då va ho tie i! Å ja opp å feck på mej å feck tag i väska å så ut! Fast då såg ja att han inte hadde kommi för dä stog skollungar å vänta å di hölls å väsnäs. Dä vart kallt å stå, för dä va rättså kallt - för ja hadde bara den här tunna jacka, å inte tordes ja gå tebaks ... fast sen så såg ja att han kom. Di ä gröna nu, bussa, för dä ä lanstinge, ha blivi - så ja hant mä, så ja kom te jobbe, så dä va ju tur - men så där ä dä. Ja tyckte ja hadde så gott om ti på mej, men dä ä så där. Joovars. Dä stog mycke i tininga så klocka ho skenä iväg."

Man bör nog låta bli att skriva som man talar, det är ganska jobbigt. Dessutom bör man nog försöka avhålla sig från att tala som man skriver. Gör det lilla tankeexperimentet att fråga dig hur du själv skulle reagera, om en god vän ringde och sade så här i telefonluren:

"Efter ett ganska tidigt uppvaknande hade jag gjort mig i ordning och tillbragte därefter en rundlig tid vid frukostbordet, där jag bland annat ägnade morgontidningen ett grundligt studium. Jag kastade en hastig blick på klockan.
- Oj, jag måste skynda mig! tänkte jag förfärad. Bussen borde ju redan vara här!
Jag kastade på mig jackan, grep min väska och skyndade ut till hållplatsen, där emellertid en grupp stojande skolbarn fortfarande väntade.

Att prata går lätt för det mesta - allt för lätt ibland. Alla har väl någon gång grämt sig över oöverlagda yttranden som man fällt. Men ibland är det svårt att få fram någonting alls. Obekanta yttrar sig eftertänksamt och med viss försiktighet - man säger inte vad som helst. Vi kan tänka oss två personer, som hamnat vid samma kafébord. De känner inte varandra så väl. Man kan i den situationen inte inleda samtal med "Jag hörde att du var full i lördags" eller "Var står du politiskt?". De väljer säkert något neutralt ämne, kanske hämtat från den närmaste omgivningen:

- Dä fina ljusstakär di har.
- Joodå, dä ä dä. Di ä inte så dumma di här ljusstaka egentligen. Å gardinera ä rättså fina di mä - di ä inte så tokugä.
- Nää. Dä ä rättså trevlit i fönstra. Fast krukväxtera ser lite lessnä ut.
- Jaa, dä ä så där. Dä ä le ingen som vattnär dom.
- Nää. Di skulle nog ta å blöta på dom lite så di piggnä te.

Och så vidare. Sakinnehållet är det inte så kinkigt med, men man får kontakt genom att prata lite om ditt och datt, och på det viset kan man ha det ganska trevligt i varandras sällskap.

När två människor känner varandra väl och litar på varandra, kan de ibland uttrycka sig förvånansvärt frispråkigt och till synes elakt. Men det är nog mestadels bara en lek med orden, närmast i syfte att roa varandra. Om man lät hånfull eller "förajjliger" på allvar, då vore det nog snart slut på vänskapen.

Följande replikskifte hörde jag för en tid sedan på ett matställe. Det var två äldre herrar. Den ene hade beställt in mat, men den andre kom med kaffe och bulle. Det skulle naturligtvis ha låtit alldeles för tråkigt att säga: "Ska du inte ha lite mat, du också?". Så tyckte den förste. Han ville gärna pigga upp det hela lite, så han sa:
- Ä du så jävla snål så du inte nänns ätä?
Den andre tog inte alls illa upp utan svarade bara helt belevat:
- Nää, du förstår, ja åt så innihälvitte te middan, så ja ä inte hungri.

Teckning av Matts Mattsson

Ovanstående låter ju inte särskilt finkänsligt, men talspråket är på sätt och vis ganska subtilt. Man måste veta vad som går att säga i olika sammanhang. Det måste låta äkta, och åhöraren avslöjar direkt varje liten nyans av tillgjordhet. Tonfall och mimik är lika viktiga som orden. Man kan mycket väl säga "jaa" så att alla vet att man menar "nää". Det här behärskar de flesta till fulländning. Det blir värre när man fattar pennan. Man ser inte adressaten, man kan inte rätta till missförstånd. Allt måste vara följdriktigt, klart, komprimerat och korrekt. Man känner hur det tomma papperet ställer krav, särskilt förstås om man skall skriva till myndigheter. "Högaktningsfullt", "härmed" och "undertecknad" är de första ord som dyker upp i medvetandet, och det brukar de ju inte göra, när man pratar med faster i telefon.

- Emma!
- Jaa, va ä dä?
- Har vi nåra kuvär?
- Ha du titta i byrålåda? Va gör du? Hålls du å skriver?
- Jaa. Nu ha ja skrivi te kommun. Dä luktar ju skit så en kan inte gå ut, å den där glöten som va här å titta han ha ju inte gjort någe. Di bara pratar å pratar - dä kan di.
- Jaa, dä ä då för behändit att di skulle ta å lägga sopstation presiss här. Ge på dom ordentlit! Ja såg e råtta i morse igen å di andrä ha sitt råtter di mä - dä hörde ja di tala om när ja va åt affärn. Va ha du skrivi?
- Ska ja läsa opp'et för dej?
- Ja gör dä så får ja hörä.
- Ja ... ja ha skrivi så här ... bror på va du tycker ja tycker dä vart inte så tokit:

"Undertecknad, som tidigare har skrivit om den härstädes befintliga sopförbränningsstationen och som är mycket besvärlig och luktar as, anhåller härmed att ni äntligen tar er i kragen och gör något åt detta, för det sa ni att ni skulle när ja ringde. Och nu har det börjat springa råtter här också, och det är väldigt otrevligt, det tycker både jag och grannarna, och jag hemställer härmed att dessa omedelbart avlivas genom gift."

Högaktningsfullt
N.N.

Tjocka I är markerade ❙

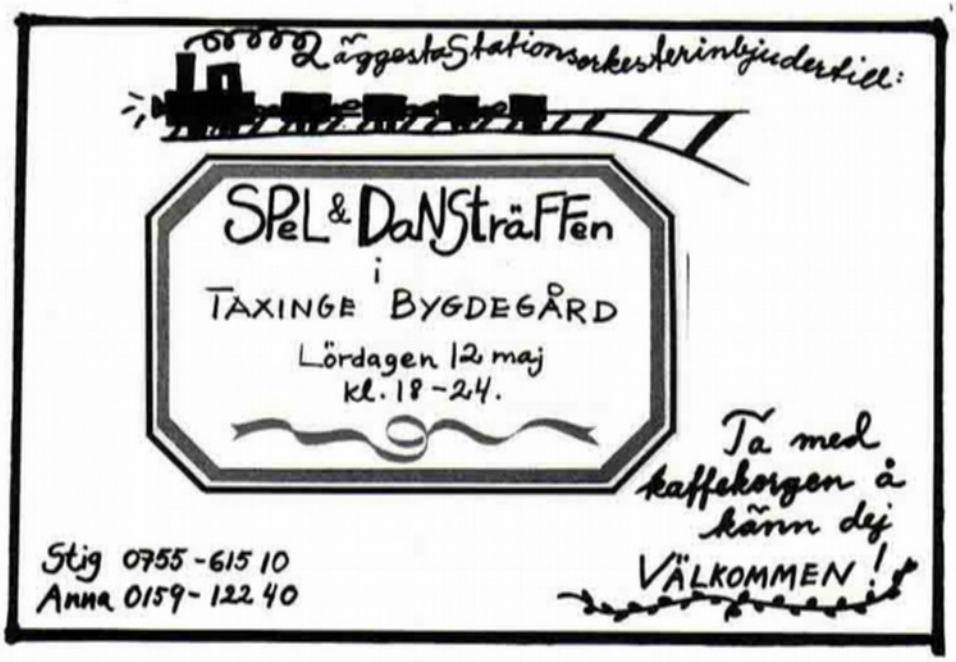

1898— **MASSBREV**

Kväsarvalsen — den stora slagdängan.

Kväsar-Valsen.

En kvanting träder i salen in
för att fröjda* me' fjällan sin,
och alla rynkor bli glada i håg,
ty stunsigare kvanting man sällan såg.

Grabben sig sakta i salen rör,
tar af sig lörpan** från lockigt skör,***
stoppar den ner uti lomman sin,
tar ett tag i daljan† och gör sig fin.

O, du den stunsigaste kvanting,
som vi nån'sin i lifvet gett
något af vår kvantitettjolanting,††
ty aldrig bättre än dig vi sett!

Grabben går efter väggen kring,
träffar sin fjälla i rynkornas ring,
släcker harsset††† å spottar ett tag,
tjänare A'gusta, godda' goddag!

Två armar hon lägger om grabbens hals
för att fröjda med honom en vals,
två kardor han lägger på henne då
å stilit å kväsit de börjar gå.

O, du den stunsigaste kvanting,
som vi nån'sin i lifvet gett
något af vår kvantitettjolanting,
ty aldrig bättre än dig vi sett!

Med hufvud mot hufvud och bröst mot bröst
han hviskar åt henne med kärlekens röst,
ej bussigare fjälla än dig jag får,
och så i en cirkel det hela går.

O, du den stunsigaste kvanting,
som vi nån'sin i lifvet gett
något af vår kvantitettjolanting,
ty aldrig bättre än dig vi sett!

---

* fröjda = dansa. ** lörpan = mössan. *** skör = hår. † daljan = svångrem. †† = kvantitettjolanting ††† harsset = cigarretten.

Arthur.
(Yrke) Bräckarkvanting.

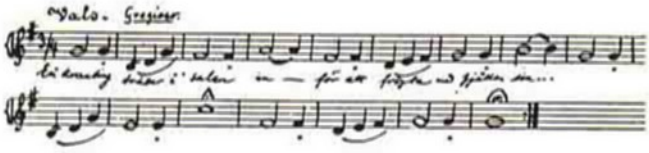

Kväsarvalsens författare.

ARTHUR HÖGSTEDT.
Självporträtt.

ISSN 0346 - 2595